

Aplikace zákona o praní špinavých peněz včetně metodiky v případě politicky exponované osoby

6. 5. 2026

Finanční analytický úřad

JUDr. Ing. Magdaléna Plevová

Obsah

- ❖ Úvod
- ❖ Kdo je PEP?
- ❖ Proč určujeme status PEP?
- ❖ Případy z praxe
- ❖ Prameny práva
- ❖ Doba trvání statusu PEP
- ❖ Rizika spojená s PEP
- ❖ Zesílená opatření uplatňovaná vůči klientům PEP

Úvod

PEP

Klient

**Legalizace výnosů z trestné
činnosti**

(praní špinavých peněz)

Kdo je politicky exponovanou osobou (PEP)?

- Osoba s **vyšším rizikem** z hlediska praní špinavých peněz
- PEP jsou jednotlivci, kteří zastávají nebo v minulosti zastávali **významnou veřejnou funkci**.

- Kdo může být PEP?
 - **Klient**
 - **FO zastupující klienta nebo**
 - **Skutečný majitel klienta**

Proč určujeme status PEP?

klienti s rizikem ML x zranitelnost PEP

PEP jsou kvůli svému vlivnému veřejnému postavení (mají vliv, moc a přístup k veřejným prostředkům) **vystaveny většímu riziku**

- **korupce**
- **hospodářské kriminalitě a**
- **praní špinavých peněz.**

Nežřídko se setkáváme s tím, že se PEP podílejí na přijímání či placení úplatků za účelem ovlivňování rozhodování o udělování zakázek, vyhýbání se placení daní nebo praní nezákonně získaných peněz.

Případy z praxe

Panama Papers zveřejněné v roce 2016 odhalily podrobnosti o 140 PEP, které používaly schránkové společnosti k praní špinavých peněz nebo maskování vlastnictví špinavých peněz.

Hlavy států:

- Petro Poroshenko - dřívější prezident Ukrajiny
- Vladimir Putin - prezident Ruské federace
- Sigmundur Davíð Gunnlaugsson- islandský prezident
- Král Salman ze Saudské Arábie

Příbuzní PEP:

- Ian Donald Cameron - zesnulý otec bývalého britského premiéra Davida Camerona
- Mark Thatcher - syn bývalé britské premiérky Margaret Thatcher
- Alaa Mubarak - syn bývalého egyptského prezident Hosni Mubaraka

Případy z praxe

„Paradise Papers“ zveřejněné v roce 2017 odhalily podrobnosti o dalších PEP, kteří používali off-shorové jurisdikce a společnosti či fondy zejména k daňovým únikům a na ně navazujícímu praní špinavých peněz.

Hlavy států nebo politici:

- Wilbur Ross - ministr obchodu Trumpovy vlády
- Sama Kutesu - ugandský ministr zahraničí a bývalý prezident Valného shromáždění OSN
- Jordánská královna Noor
- Antanas Guogu - litevský europoslanec a profesionální pokerový hráč

odvození PEP:

- poradce a blízký přítel kanadského premiéra Justina Trudeaua

Tuzemské případy z praxe

Korupční kauzy

Primární PEP:

- **David Rath** - ministr a hejtman (kauza stavebních zakázek)
- **Stanislav Gross** - ministr (kauza nákupu nemovitostí, kauza Key Investments)
- **Simona Kratochvílová** - náměstkyně MŠMT (kauza sportovních dotací)
- **Martin Charvát** - primátor Pardubic (manipulace s veřejnými zakázkami, korupce)
- **Petr Žídek** - Exnáměstek primátora Liberce (zakázky na opravu silnic)
- **Michal Zácha** - náměstek hejtmana Olomouce (stavební zakázky na Olomoucku)
- **Petr Hlubuček** - náměstek primátora Prahy (veřejné zakázky DP hl.m. Prahy)

Vnitrostátní prameny práva

- **Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu** (*AML zákon*)
- **Vyhláška ČNB č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu** (*AML vyhláška*)
- **Metodický pokyn FAÚ č. 7 – Opatření vůči politicky exponovaným osobám + vnitrostátní seznam funkcí PEP**

AML zákon

- Úprava PEP
 - § 4 odst. 5: legální definice
 - § 8 odst. 8: identifikace klienta
 - § 9: kontrola klienta
 - § 9a: zesílená identifikace a kontrola klienta
 - § 15: neuskutečnění obchodu
 - § 21 odst. 5: systém vnitřních zásad, způsob identifikace PEP
 - § 21 odst. 7: původ majetku PEP a informace z registru oznámen
 - § 31 odst. 4, 5: tvorba vnitrostátního seznamu funkcí PEP, FAÚ zasílá EK
 - § 54 odst. 8: délka trvání statusu PEP

Definice PEP - § 4 odst. 5 AML zákona

a) FO, která je nebo v minulosti byla ve významné veřejné funkci s celostátním nebo regionálním významem (tzv. vnitrostátní PEP), jako je zejména hlava státu, předseda vlády, vedoucí ústředního orgánu státní správy a jeho zástupce (náměstek, státní tajemník), člen parlamentu, člen řídicího orgánu politické strany, vedoucí představitel územní samosprávy,

anebo FO, která obdobnou funkci vykonává nebo vykonávala v jiném státě, v orgánu EU anebo v mezinárodní organizaci (tzv. zahraniční PEP);

Definice PEP - § 4 odst. 5 AML zákona

**b) Fyzická osoba s fyzickou osobu pod písm. a) „spojená“
(tzv. odvozené PEP).**

Těmi jsou:

- 1. osoba blízká,**
- 2. společník nebo skutečný majitel stejné PO, popřípadě svěřenského fondu, nebo osoba, která je s takovou osobou v jakémkoli jiném blízkém podnikatelském vztahu, nebo**
- 3. skutečný majitel PO, popřípadě svěřenského fondu, vytvořené ve prospěch takové osoby.**

Typy PEP

Primární PEP

Vnitrostátní
PEP

Zahraniční
PEP

Mezinárodní
organizace a
orgány EU

Typy PEP

Odvozené PEP

Osoba blízká

Osoba s
blízkým
obchodním
vztahem

FO: Skutečný
majitel PO či
SF vytvořené
ve prospěch
PEP

Pozor na § 54 odst. 8 AML zákona

Ve stejném rozsahu se opatření uplatní také vůči

- **klientovi, jehož skutečným majitelem je PEP** (klient PO či SF), a
- **osobě, o níž je povinné osobě známo, že jedná ve prospěch PEP.**

Kdo patří mezi primární politicky exponované osoby v ČR

- Vnitrostátní seznam funkcí PEP - MP č. 7 – příloha č. 1

➤ § 31 odst. 4 AML zákona

FAÚ zašle Evropské komisi seznam tuzemských významných veřejných funkcí. FAÚ tento seznam průběžně aktualizuje a může jej uveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup.

- Seznam se týká pouze funkcí nikoliv konkrétních jmen!

Doba trvání statusu PEP u klienta

PEP je

- FO, která **je** ve významné veřejné funkci

PEP byl

- FO, která **byla** ve významné veřejné funkci
- **12 měsíců ode dne, kdy přestala vykonávat příslušnou funkci**

PEP byl

- FO, která **byla** ve významné veřejné funkci
- **Doba delší než 12 měsíců - vázaná na riziko PEP vyplývající z hodnocení rizik povinné osoby**

Proces v rámci vzniku obchodního vztahu s PEP

Identifikace
a screening
PEP

Stanovení
rizikového
profilu PEP a
souvisejících
rizik

Zjištění zdroje
majetku PEP či
zdroje
finančních
prostředků PEP

Souhlas
pověřené
osoby se
vznikem či
trváním
obchodního
vztahu s PEP

Zesílený
průběžný
monitoring
obchodního
vztahu

Rizika spojená s PEP

- Rizikový profil PEP – **vyšší riziko**
- Ustanovení § 9 AML zákona – kontrola klienta
- Ustanovení § 9a AML zákona – zesílená identifikace a kontrola klienta
- Ustanovení § 9 AML vyhlášky

*(3) Instituce vždy stanoví u klienta **rizikový profil s vyšším rizikem** v případě identifikace některého z následujících faktorů zvýšeného rizika:*

c) klient nebo jeho skutečný majitel jsou PEP, nebo je instituci známo, že jednají ve prospěch PEP

Dodatečná opatření vůči PEP

Před navázáním obchodního vztahu s PEP se aplikují dodatečná opatření:

1. Zjišťování původu majetku klienta PEP
2. Souhlas pověřené osoby se vznikem obchodního vztahu či pokračováním takového vztahu s PEP
3. Povinná osoba vyžaduje více informací a dokladů
4. Ověřování získaných dokumentů z více důvěryhodných zdrojů
5. Zesílené průběžné sledování těchto obchodních vztahů
6. Jiná opatření

Dodatečná opatření vůči PEP

Zjišťování původu majetku

- § 9 odst. 2 písm. f) přiměřená opatření ke zjištění původu majetku klienta PEP v rámci obchodního vztahu (nezjišťuje se u jednorázového obchodu!)
- § 25 odst. 7 AML zákona
Úvěrová instituce nebo pojišťovna **při provádění opatření ke zjištění původu majetku klienta, který je PEP a veřejným funkcionářem** podle zákona upravujícího střet zájmů, přednostně využije údaje z oznámení o majetku.

Neuskutečnění obchodu (§ 15)

Povinná osoba **neuskuteční obchod s PEP**, a to ani v rámci obchodního vztahu, pokud jí

- **není znám původ peněžních prostředků**
- **nebo jiného majetku užitého v obchodu.**

Statistika FAÚ

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podezřelé obchody s PEP	34	20	22	33	36	28

Děkuji za pozornost

email: magdalena.plevova@fau.mfcr.cz

